

ارائه مدل اقتصاد مقاومتی ورزش ایران

وحید حاجی حیدری^۱، رسول نظری^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران

۲. دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران

تاریخ دریافت: (۹۸/۰۹/۲۲) تاریخ پذیرش: (۹۹/۰۷/۰۷)

Representing Model of Resistance Economy in Iranian Sport

Vahid HajHeidari¹, Rasoul Nazari^{2*}

1. Ph.d candidate in sport management, faculty of sport science, Islamic Azad University of Isfahan (Khorasgan), Isfahan, Iran.

2. Associate professor, faculty of sport science, Islamic Azad University of Isfahan (Khorasgan), Isfahan, Iran.

Received: (2019. Dec. 13)

Accepted: (2020. Sep. 28)

Abstract

Social phenomena, in large extents, need following the directing policies and frameworks of economic. Therefore, presenting understandable and applicable models is essential in order to be used as economic strategies. Sport in micro and macro levels, which is considered as a social phenomena, is not an exception and it needs social studies in the fields of Econometrics. As a matter of fact, recent economic policies in Iran have the concept of resistance. Thus, the main purpose of the study is to present a model of institutionalizing the resistance economic in sport. This study implementing a qualitative content analysis and Glizer's approach, conducted 15 semi-structured interviews to take benefit of sport and economic genius and authorities' viewpoint. To clarify the concepts, conceptual model of macro level institutionalizing resistance economic in sport was elicited and presented. Based on findings, eight main factors of sociable, economics, legal, infrastructural, environmental, scientific, technologic and cultural were extracted. In such case, it can be mentioned that in order to accomplish important economic policies in management realms like sport, it is necessary to acculturate and creating a positive attitude in society, providing soft and hard infrastructures and humanwares, as well as taking benefit from scientific, geographic, local and sociological.

Keywords

sport, resistance economy, economic model, economic sport, economic institutionalization .

چکیده

پدیده های اجتماعی در سطح کلان نیازمند پیروی از سیاست ها و چارچوب های هدایتگر اقتصادی هستند. از این رو توجه به ارائه مدل های قابل فهم و کارا جهت الگوبرداری رفتارهای اقتصادی امری ضروری است. ورزش در سطوح خرد و کلان نیز تحت عنوان یک پدیده اجتماعی از این قاعده مستثنی نیست و نیازمند توجه مطالعات اجتماعی در زمینه های اقتصادسنجی می باشد. با توجه به اینکه سیاست های اخیر اقتصادی ایران با مفهوم مقاوم سازی است. ارائه مدل نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش هدف پژوهش حاضر است. در این پژوهش با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی و با رویکرد گلیرز، تعداد ۱۵ مصاحبه کیفی نیمه ساختار یافته با هدف بهره گیری از دیدگاه صاحب نظران و نخبگان حوزه ورزش و اقتصاد اجرا گردید و در راستای تبیین مفاهیم بر اساس یافته ها، مدل مفهومی نهادینه سازی کلان سیاست اقتصاد مقاومتی در ورزش استخراج و ارائه شد. بر اساس یافته ها هشت مقوله اصلی اجتماعی، اقتصادی، قانونی، زیرساختی، محیطی، علمی، تکنولوژیکی و فرهنگی استخراج شد که الزامات مورد نظر صاحب نظران در راستای نیل به موفقیت نهادینه سازی کلان سیاست در ورزش ایران می باشد. در این مورد می توان به صورت کلی اشاره داشت جهت بکارگیری سیاست های مهم اقتصادی در قلمرو های مدیریتی مثل ورزش می بایست فرهنگ سازی جهت تحقق و ایجاد نگرش مثبت در جامعه، فراهم آوری زیرساختی نرم و سخت و انسان افزاری و همچنین استفاده از حداکثر ظرفیت های علمی، جغرافیایی، بومی و جامعه شناختی اجرایی شود.

کلید واژه‌ها

ورزش، اقتصاد مقاومتی، مدل اقتصادی، اقتصاد ورزش، نهادینه سازی اقتصادی.

مقدمه

ورزش پدیده‌ای است با ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به ترتیبی که بخش قابل توجهی از جمعیت جهان را درگیر کرده است (خدادادکاشی و کریم نیا، ۲۰۱۶: ۷) و شاید نتوان به سادگی اثرات گسترده ورزش که به صورت فزاینده بر ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه تاثیرگذار است را برشمرد (کلاشی، ۲۰۱۴). به عنوان نمونه مارلن و همکاران در مورد اهمیت ورزش به نقش مهم آن در تقویت توسعه دیپلماتیک و تلاش‌های ایجاد صلح از طریق ورزش برای برنامه توسعه‌ای اشاره می‌کنند (مارلن^۱ و همکاران، ۲۰۱۹: ۱۹). در حال حاضر ورزش و تفریحات سالم در کشورهای توسعه یافته به عنوان یک صنعت مهم و عوامل اثرگذار بر رشد اقتصادی این کشورهاست و کشورهای دنیا با ایجاد زیرساخت‌های لازم برای برگزاری رویدادهای جهانی و قاره‌ای زمینه را برای ایجاد رشد اقتصادی خودهموار کرده اند (رستم زاده و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۴). همچنین می‌توان اذعان نمود ورزش تنها یک تجارت بزرگ چند میلیارد دلاری نیست، این صنعت که از منابع به سرعت در حال رشد در جهان است با جنبه‌های مختلف اقتصادی درآمیخته و شامل تمام محصولات کالا، خدمات، مکان‌ها، مردم و طرح‌هایی است که به مشتری عرضه می‌شود (دوستی، درویشی و باقریان، ۲۰۱۶: ۳) و اهدافی چون توسعه منابع اجتماعی و آموزشی را دنبال می‌کند (هاکمن، اسمکالن و ولتی^۲، ۲۰۱۸).

صنعت ورزش با تلاش دست اندرکاران و رشد چشمگیر اقتصادی رتبه ششم را در بین صنایع برتر دنیا به خود اختصاص داده است (قیامی راد، ۲۰۰۶: ۳۹). بر همین اساس تخمین زده شده است که ارزش مالی این صنعت در آمریکا ۲ برابر صنعت اتومبیل و ۷ برابر صنعت سینمای ایران می‌باشد و در حال حاضر ۴۷۰ میلیون دلار برآورد شده است (پارک^۳ و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۸). از نگاه توسعه به آن نیز این صنعت به سرعت جهانی شده و قلمرو آن همه جا را تسخیر کرده است و با همه جنبه‌های اقتصادی آن از جمله رسانه‌های گروهی کوچک و غذا و غیره توانسته سهم عمده‌ای از تولید ناخالص داخلی (GDP) کشورها را به دست آورد به طوری که سهم صنعت ورزش از این شاخص در کشورهای پیشرفته بیش از ۲ درصد گزارش شده و جایگاه آن را در بین دیگر صنایع ارتقا بخشیده است (رستم زاده و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۴). علاوه بر این

ویژگی‌ها در راستای اهمیت رویکرد توسعه استراتژیک در حوزه ورزش (نظری و قوامی کومله، ۲۰۱۸: ۶) به تأثیر اعتبار برند بر جایگاه استراتژیک حوزه ورزش به طور غیرمستقیم و از طریق اتحاد برند تاکید داشته، ضمن اینکه نظری و حدادی عنوان داشتند که کیفیت خدمات بر رضایت مندی و وفاداری مشتریان و ارتقای جایگاه استراتژیک برند تأثیر دارد (نظری و حدادی، ۲۰۱۸: ۵) و از منظر استراتژیک نیز، نظری و مختاری اعتقاد بر تعهد به توسعه در حوزه ورزش به عنوان یکی از اهداف راهبردی اولویت‌دار دارند (نظری و مختاری، ۲۰۱۹: ۷).

از نگاه آینده نگر و ترسیم آینده مطلوب بررسی‌ها در جوامع پیشرفته نشان داده اند که ورزش از عوامل تأثیرگذار در رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها در آینده خواهد بود (رستم زاده و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۴) و به همین خاطر سپایج و همکاران معتقدند که مشارکت در ورزش به وسیله دولت و سیاست‌گذاران بسیار ارزشمند می‌باشد (سپایج، نوپر و جینز^۴، ۲۰۱۹). اهمیت این پدیده اجتماعی به اندازه‌ای ارتقا یافته است که در سرتاسر جهان، ورزش به طور فزاینده توسط دفاتر حمایتی، سازمان‌های توسعه‌ای و سازمان‌های غیردولتی به عنوان یک ابزار استراتژیک برای دستیابی به اهداف توسعه اجتماعی، فرهنگی، فیزیکی، آموزشی و اقتصادی مورد استفاده قرار می‌گیرد (اسکالانکرف و ادایر^۵، ۲۰۱۴) و کمیت و کیفیت بخش‌های مختلف این صنعت در هر کشوری با توجه به اندازه و دامنه آن متفاوت می‌باشد (جوانی، ۲۰۱۸: ۱۰) و حتی ورزش حرفه‌ای در اقتصادهای توسعه یافته به عنوان راهی برای خروج از فقر به کار گرفته می‌شود (ژانگ، پیس و کیم^۶، ۲۰۱۷) که این ویژگی‌ها نشان می‌دهد در جوامع امروزی ورزش امری اقتصادی و اجتماعی برای کشورها محسوب می‌گردد (ولف^۷، ۲۰۰۸: ۱۱). با اشاره به اقتصادی بودن جنبه پژوهش و تاکید بیان، این سخن قابل ذکر است که اقتصاد تحت عنوان مفهوم علم در همه حوزه‌ها نقش اصلی را بازی می‌کند و ورزش از این امر مستثنی نیست آنچنان که پارامتر اقتصادی بودن آن می‌تواند خود دلیلی بر نیاز یک رویکرد مالی و برنامه‌های رشد و توسعه برای ورزش باشد. پس می‌توان عنوان نمود مفهوم اقتصاد ورزش در راستای به کارگیری تئوری‌های اقتصادی برای تحلیل فعالیت‌های ورزشی اطلاق می‌شود یا به بیانی دقیق‌تر اقتصاد ورزش و ارزیابی و مسائل و الگوهای تخصیص بهینه منابع در سه بخش

4 . Spaaij, Knoppers, Jeanes
5 . Schulenkorf , Adair
6 . Zhang , Pitts , Kim
7 . Woolf

1 . Marlene
2 . Hoekman , Schulenkorf , Welty-Peachey
3 . Park

این روند خارج نشده است (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۷). مارکو هان معتقد است قرن بیست و یکم بدون صنعت ورزش غیر قابل تصور است (هان، کانینگ و ویتلوستین^۸، ۲۰۰۲) و سیمانسکی و زیمالیست از تاثیر محدودیت های اقتصادی بر ورزش می گویند و معتقدند باید برای بهبود رقابت در ورزش محدودیت ها را رفع کرد (سیمانسکی و زیمالیست^۹، ۲۰۱۶) همچنین بررسی این محدودیت ها با پرداختن به مقوله های اقتصادی ورزش به عنوان یکی از عوامل موثر بر دستیابی رشد و توسعه ورزش در بعد خدمات و صنعت امکانپذیر است.

مفهوم اقتصاد و ورزش از دو بعد می تواند مورد مطالعه باشد که این دو نگاه عبارتند از مطالعه زاویه ورزش به مفاهیم و دستاوردهای اقتصادی و دوم مطالعه و بررسی از منظره مبانی و مفاهیم اقتصادی و متغیرهای موثر اقتصادی بر کارکرد ورزش که غالباً از محاسن و محدودیت های اقتصادی تاثیرپذیر است (کاغذیان، نقدی و فرجی، ۲۰۱۴: ۳). گاهاً این محدودیت های اقتصادی برگرفته از شرایط سیاسی یک کشور بر اثر پیامدهای فشار خارجی و به مفهوم عام تحریم اقتصادی است. تحریم ها، سیاست ها و اقداماتی است که توسط بازیگران بین المللی علیه یک یا چند کشور دیگر برای اهداف مختلف سیاست خارجی بکار گرفته می شوند (سیفی و هال^{۱۰}، ۲۰۱۸). نمونه بارز این محدودیت های کلان اقتصادی در سایر زمینه ها و همچنین ورزش، کشور ایران است. ایران در سال های اخیر با نوعی چالش اقتصادی القایی بر اثر شرایط بین المللی روبرو شده است که گاهاً این فشارهای اقتصادی خارجی باعث شده تا سیاست ها و رفتارهای غالب در یک کشور برای مقابله با آن ها در نظر گرفته شود. مبتنی بر این شرایط در ایران این کلان سیاست، ادبیات جدیدی را تحت عنوان اقتصاد مقاومتی به میان آورده و تحقق یافتن آن در کشورهایی که در زمینه های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی مورد هجوم کشورهای دیگر می شوند اهمیت دارد (عموزاده، فلاح و صفاریان، ۲۰۱۷: ۴).

اما اقتصاد مقاومتی چیست؟ چندی پیش مفهوم اقتصاد مقاومتی به عنوان الگوی توسعه جمهوری اسلامی در ایران مطرح شده است. مفهوم شناسی اقتصادی و سیاسی آن را الگویی معرفی می کند که در شرایط فشار و تحریم نیز پیشرفت بیشتر سطح کشور را تضمین می نماید بر این اساس الگوی مدیریتی و اقتصادی و اجتماعی که در کشور بخواهد

عمل کرده و به ارزش تولیدات ورزشی و توسعه ورزش می پردازد (اسکو و شجاعی، ۲۰۱۵).

با اشاره به اهمیت چرخه ها و مفاهیم اقتصاد باید گفت فضای اقتصادی ایران امروز رویدادهای ویژه و منحصر به فرد اقتصادی را شاهد است که وقوع برخی از آنها تاکنون در دنیا سابقه نداشته و از این رو، زمانی که شرایط ویژه و بدون الگو به وجود می آید ضرورت نوآوری و ایده پردازی از سوی صاحب نظران برای برطرف کردن چالش های اقتصادی ضرورت پیدا می کند (میلانی، ۲۰۱۵: ۱۵). یکی از این شرایط، چالش های موجود در حوزه های اقتصادی ایران است چالشی که باعث شده است رویکردهای نوین تحت عناوین مختلف ولی با یک کلان سیاست اقتصادی تحت عنوان مقاومت برای مدیریت آن مطرح شود. به طور ویژه منظور از این چالش ها نوعی نابسامانی است که البته ایدلخانی و همکاران آن را علاوه بر فضای اقتصادی، به حیطه های اجتماعی و فرهنگی نیز ارتباط می دهند و بر این باورند که تشدید نابسامانی های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در طی دهه های اخیر کشور لزوم اعمال مدیریت بحران در شیوه های اطلاع رسانی و پیاده سازی سیاست های بالادستی و پایین دستی به منظور کاهش هزینه های تحمیلی به جامعه و رسیدن به اهداف اقتصاد مقاومتی را تاکید می کند (ایدلخانی و همکاران، ۲۰۱۷: ۲).

همانطور که عنوان شد ورزش را می شود پدیده ای اقتصادی- اجتماعی برشمرد و پرداختن به جنبه اقتصادی ورزش نیازمند مدنظر قراردادن شرایط اقتصادی جامعه میزبان به دلیل الگوبرداری های راهبردی است و از این منظر دریافت که اقتصاد مقاومتی باید در همه زمینه های یک جامعه کاربردی شود تا عناصر اجتماعی، اقتصادی، توسعه ای و فرهنگی هم راستا و به دور از گسختگی ها گام بردارند. با این تفاسیر به نظر می رسد شایسته است ورزش ایران در بعد کلان همسو با سایر بخش ها به ترسیم و تبیین یک مدل جامع منطبق با سیاست کلان اقتصاد مقاومتی بپردازد.

بر مبنای تاکید بر چرایی اهمیت اقتصاد ورزش و لزوم توجه به آن رستم زاده و همکاران بر این باورند که سرمایه گذاری در ورزش از جمله سرمایه گذاری هایی است که دارای دوران باروری کوتاه مدت و درازمدت می باشد که با پرداختن به آن می توان نتایج اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی شایان توجهی را به دست آورد و در تامین نیازهای جامعه و رفاه ملی کوشید (رستم زاده و همکاران، ۲۰۱۵: ۱۴) و همانگونه که جهانی شدن، بخش های عمده اقتصادی در سرتاسر دنیا را تحت تاثیر قرار داده است، صنعت ورزش هم از

8. Haan, Koning, Witteloostuijn

9. Szymanski, Zimbalist

10. Hall

مورد بهره برداری قرار بگیرد باید با الگوی توسعه کشور یعنی اقتصاد مقاومتی هماهنگ بوده و به عبارتی برآمده از آن الگوی بالادستی باشد (عموزاده و همکاران، ۲۰۱۷: ۴). اقتصاد مقاومتی یک مدل اقتصادی است که رشد و رونق یک کشور را حتی در شرایط فشار و تحریم فراهم می کند (سیف لو، ۲۰۱۴: ۵۳) و هدف آن کاهش آسیب پذیری فشارهای اقتصادی خارجی است (سیفی و هال، ۲۰۱۸). منتظر، اقتصاد مقاومتی را نقطه شروع برای تحقیقات تجربی عنوان کرده است و آن را به صورت توانایی کاهش تلفات ناشی از جنگ اقتصادی تعریف می کند (منتظر، ۲۰۱۶). وان برجیک اقتصاد مقاومتی را از نگاه نو بررسی و تعریف نموده و در توصیف ایستایی و پویایی اقتصاد مقاومتی، ایستایی را توانایی برای حفظ عملکرد بدون نیاز به بازسازی و پویایی را تغییر بهبود سریع پس از ایجاد شوک اقتصادی برشمرده است (وان برجیک، ۲۰۱۶).

از نگاه مفهوم شناسی خارجی باید گفت همانگونه که عنوان گردید سیاست اقتصاد مقاومتی، به نوعی یک ادبیات بومی محسوب می گردد و در ادبیات غربی به این شکل وجود ندارد بلکه آنها سعی کردند تا واژه ای هم معنی با اقتصاد مقاومتی پیدا کنند (حشمتی، ۲۰۱۵: ۲۲). در مطالعات متداول اقتصادی غرب، الگو و پیشینه نظری و عملی مشخصی درباره اقتصاد مقاومتی نمی توان یافت که برای مشکلات اقتصادی همچون تحریم بانک مرکزی، تحریم صنعت نفت و موارد مشابه راهکار مشخصی ارائه شده باشد اما در ترافیک نظریه‌های اقتصادی، نظریه های اقتصاد مقاومتی به چشم می خورد چنان که در ادبیات اقتصاد مقاومتی در جهان اصطلاحی تحت عنوان اقتصاد مقاومتی وجود ندارد بلکه واژه ای نزدیک به مفهوم آن یعنی اصطلاح تاب‌آوری اقتصاد می باشد که به معنای توان یک کشور به ایستادگی در برابر شوک های خارجی می باشد (عموزاده و همکاران، ۲۰۱۷: ۴).

منطبق با ضرورت بحث گفتنی است شرایط اقتصادی دنیای امروز با گذشته بسیار متفاوت است (روزی طلب، ۲۰۱۶: ۲) و رویکردهای نوین اقتصادی نظیر اقتصاد مقاومتی به نوعی راهگشای بحران ها در زمینه های اجتماعی می باشند که البته با توجه به هدف پژوهش حاضر به نظر می رسد یکی از زمینه های قابل بحث که می تواند عملی کردن اقتصاد مقاومتی را تبلور بخشد موضوع ورزش است. ورزش به عنوان یک پدیده تمدن ساز همواره مورد توجه بسیاری از مطالعات اجتماعی، اقتصادی، تکنولوژیکی و علوم مرتبط در جهت کمک به

پیشرفت های نرم افزاری، سخت افزاری و انسان افزاری بوده و این پدیده به علت گستردگی بالا و مواجهه با خیل عظیم جامعه مصرف کننده، نیازمند مطالعات آکادمیک در حوزه صنعت و خدمات در ابعاد کلان و خرد قرار گرفته است. در همین راستا و بر اساس نظریه های نوین اقتصادی، به این علت که تغییر ایده ها و خلق نوآوری ها پایه اصلی توسعه اقتصادی محسوب می شوند (اسریمای، ناد و گدایز، ۲۰۱۱) پس نیازمندی به الگوی تغییر دور از ذهن نیست و برای دستیابی به توسعه مذکور در این شرایط چالش برانگیز از لحاظ اقتصادی، سیاست های جدید همچون اقتصاد مقاومتی می بایست مدنظر قرار گیرد. امروزه، اقتصاد مقاومتی به عنوان یک باور و یک حقیقت مطلوب در بسیاری از جوامع در شرایط خاص استفاده شده است و بستری برای خودکفایی اقتصادی و پایداری اقتصادی به شمار می رود که این بستر، زمینه تأثیرناپذیری از تحریم ها، تهدیدها و آسیب ها را فراهم می کند و به طور قطع، به سود کشور و به خصوص ورزش است. بدون شک، وقتی موضوع اقتصاد مقاومتی مطرح می شود، همه ابعاد جامعه در آن دخیل هستند و یکی از حوزه های آن ورزش است. از آنجایی که رهبر معظم انقلاب این موضوع را به عنوان یک ضرورت و باید اساسی در سال ۱۳۹۵ مطرح کرده اند، به طور طبیعی اجرای آن در حوزه ورزش اهمیت بسیاری دارد و قابل تأمل است و باید تمامی مسئولان ورزش کشور در درست عمل کردن به این امر تلاش کنند (خرایی، هنری، شهلائی باقری، ۲۰۱۸: ۱۰) بر همین اساس جوانی معتقد است با شفافیت بخشی به ارتباط موثر و هم افزای ورزش و اقتصاد در یک بعد کلان می توان بیان نمود پیامد اقتصادی تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم ورزش در توسعه، سبب توجه روزافزون به این صنعت شده و هم راستای سایر حوزه ها، روی آوردن به سیاست اقتصاد مقاومتی، به هنگام رویارویی با شرایط سخت جهت تبدیل تهدیدها به فرصت ها ضرورت یافته است (جوانی، ۲۰۱۸: ۱۰).

با گذر از این پیش فرض ها و با رویکرد تفکر نوگرایانه و آینده ساز و نگاه ایده پردازانه و نیز با ذکر این برهان، اگر یک جامعه می خواهد از ظرفیت های بالای ورزش بهره ببرد می بایست زمینه های مرتبط با آن را فراهم نماید. یکی از این وابستگی ها توجه به مقوله اقتصادی ورزش است که نیروی محرکه فعالیت ها محسوب خواهد شد. اقتصاد ورزش برگرفته از اقتصاد کلان هر جامعه است از این رو با مدنظر قرار دادن شرایط خاص اقتصادی ایران و همچنین طرح سیاست های

مشارکت کنندگان در این تحقیق شامل کارشناسان و صاحبان ورزش و اقتصاد، مدیران ورزشی و اجرایی و همچنین افراد شرکت کننده در فعالیت‌های خصوصی سازی وزارت ورزش و جوانان با تلاش بر بهره‌گیری از جامعیت دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسان می‌باشد. بدین منظور از روش نمونه‌گیری هدفمند با کمک تکنیک گلوله برفی و با انتخاب گروه منتخب در ابتدا و انتخاب افراد در ادامه با کمک گرفتن از نظر گروه منتخب بهره‌گرفته شده است و تعداد مصاحبه‌ها مرتبط با اشیاع نظریه‌مصاحبه‌کننده تحت عنوان پژوهشگر در نظر گرفته شده است بدین معنی که محقق جمع‌آوری اطلاعات را تا زمانی ادامه داده است که اطلاعات شرکت کنندگان، تکراری شده و اطلاعات جدیدی به اطلاعات گردآوری شده قبلی اضافه نمی‌شود، به عبارت دیگر داده‌های گردآوری شده به اشیاع نظری رسیده است (شورمیچ، صدقی و تالچی، ۲۰۱۴: ۱). پس می‌توان بیان نمود که مصاحبه‌ها به دلیل نیاز بر استفاده از نظر برخی صاحبان ورزش و محدودیت‌های برقراری مصاحبه‌حضوری به دو روش مجازی و حضوری انجام گردید. با در نظر گرفتن نکات فوق در مجموع ۱۵ مصاحبه اجرا شد.

پس از اجرای مصاحبه‌ها، مطالب گردآوری شده به دقت مطالعه شد و داده‌های حاصل از اجرای آن در دو گام اصلی کدگذاری باز و کدگذاری انتخابی قرار گرفت. کدگذاری باز، داده‌ها را به لحاظ مفهومی می‌شکند و مقوله‌ها را تولید می‌کند (جونز و الونی^{۱۵}، ۲۰۱۱: ۹۵). در کدگذاری باز متن مصاحبه بارها و بارها، توسط پژوهشگر خوانده و برای بخش‌های مهم، هر مفهومی که به ذهن می‌رسد در نظر گرفته می‌شود. پس از آن، مقوله‌های استخراج شده از کدگذاری باز وارد مرحله کدگذاری انتخابی می‌شود تا محدودسازی مقوله‌ها ادامه یابد (آرتینیان و همکاران، ۲۰۰۹). در این مرحله مفاهیم موجود در داده از حالت کاملاً باز خارج می‌شود و شکل‌گرفته به خود می‌گیرد.

در ادامه، روش گلیزر محقق را بر آن می‌دارد تا یادداشت‌نگاری و نگارش نظریه را انجام دهد. یادداشت‌نگاری به معنای نظریه‌پردازی ایده‌های محقق در هنگام کدگذاری و روابط بین آن هاست (دانایی فرد، الوانی و آذر، ۲۰۱۵). سپس، یادداشت‌ها دسته‌بندی می‌شود و روابط کشف می‌گردد. ماحصل کار به تلفیق داده‌ها و مفهوم‌سازی با کمک ترسیم

جامع اقتصادی تحت عنوان اقتصاد مقاومتی می‌باید کلیه فعالیت‌ها در چارچوب فرامین اقتصاد مقاومتی حرکت نمایند تا این هم‌راستایی کمک‌شایانی به حصول بیشترین اثربخشی ورزش در جامعه بنماید. با این تفاسیر و به علت جامعیت موضوع، مدنظر قرار دادن این پدیده در ابعاد کلان کشور می‌تواند ضرورت پیشنهادی این پژوهش به جهت کلیات و وابستگی لایه‌های مختلف صنعت، خدمات و زمینه‌های گوناگون ورزش را بیان نماید. پیش از این نیز مطالعاتی با متدولوژی علمی در زمینه‌های اجتماعی همچنین ورزش و با هدف تفسیر، تدوین و بکارگیری سیاست‌های اقتصاد مقاومتی اجرا گردیده است اما آنچه که تحقیق حاضر را به لحاظ محتوایی متمایز می‌نماید مدنظر قرار دادن ورزش در دو بعد صنعت و خدمت و بهره‌گیری از دیدگاه‌های طیف وسیعی از صاحبان ورزش، اقتصاد، مدیران و بخش خصوصی مرتبط با ورزش است. امید است در پایان این پژوهش و با استخراج مدل مفهومی نهادینه‌سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش، زمینه‌ها، قلمروهای کاربردی، باید‌ها و نبایدها، شناسایی نیازها، تضعیف‌کننده‌ها و تقویت‌کننده‌ها، مفاهیم اثرپذیر از سیاست‌های کلان اقتصاد مقاومتی در ورزش شناسایی شود و راهکارهای موثر بر آن به طور کیفی ارائه گردد و گویای این مطلب باشد که زمینه‌ها و عوامل موثر در راستای ارایه یک مدل اقتصاد مقاومتی در پدیده ورزش شامل کدام حوزه‌ها می‌گردد؟

روش شناسی پژوهش

روش اجرای این پژوهش به صورت کیفی و بر اساس داده‌بنیاد می‌باشد. این پژوهش از نوع بنیادی-اکتشافی از حیث هدف است. از روش داده‌بنیاد به دلیل اعتقاد بر کارایی آن در مفهوم‌سازی الگوهای اجتماعی استفاده می‌شود (گلیزر^{۱۳}، ۲۰۰۸: ۱). رهیافت گلیزر به عنوان نسخه کلاسیک نظریه داده‌بنیاد (آرتینیان، گیسک و کن^{۱۴}، ۲۰۰۹) رهیافتی است که محقق در این پژوهش از آن پیروی کرده است. در این رهیافت محقق از مصاحبه نیمه ساختاریافته با استفاده از سوالات کیفی برآمده از مطالعات پیش از تحقیق استفاده نموده است. مدت مصاحبه جهت گردآوری نظرات و دیدگاه‌های افراد مورد نظر با بازه زمانی ۳۰ تا ۶۰ دقیقه در نظر گرفته شده است.

13 . Glaser

14 . Artinian , Giske , Cone

15 . Jones , Alony

های اصلی با طبقه بندی شناسایی و حفظ گردید. بررسی‌ها نشان می‌دهد دیدگاه صاحب‌نظران در راستای نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران با گستره مفاهیم اصلی اقتصاد مقاومتی متناسب با حوزه ورزش ایراد گردیده است. در پژوهش تلاش محقق بر آن بوده است تا با واکاوی صحیح و دقیق، اصلی ترین مفاهیم صاحب‌نظران شرکت کننده در مصاحبه را در مورد موضوع مطروحه به ثبت رساند. یافته‌ها نشان می‌دهد مفاهیم زیر به صورت کلی، اصلی و اثرگذار بر نهادینه سازی و کاربست اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران است.

بحث و نتیجه گیری

در مبحث پیاده سازی اقتصاد مقاومتی در هر حوزه، فاکتورها و زمینه‌های متفاوتی مطرح می‌باشد. اجرای سیاست‌های کلان اقتصادی و اجتماعی نیازمند الزامات و اصلاحات، همچنین تقویت‌ها و تضعیف‌هاست. آنچه مدل برآمده از پژوهش بیان می‌دارد مقوله‌های اصلی موثر بر نهادینه سازی سیاست اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران شامل هشت بخش "اجتماعی، اقتصادی، قانونی، زیرساختی، محیطی، علمی، تکنولوژی و فرهنگی" است که خود بر زیرمجموعه‌های ویژه بسط می‌یابد. در بخش اول یعنی اجتماعی زمینه‌هایی نظیر عدالت، خیرین، مشارکت و سلامت وجود دارد. عدالت محوری در ورزش را می‌بایست با توزیع عادلانه منابع، اعتبارات و زیرساخت‌ها با هدف بهره‌مندی و محرومیت زدایی دنبال نمود. برخورد با سیاست زدگی در تخصیص‌ها و کاربست نگاه بومی‌سازی منطبق با ساختار از دیگر راهکارهای پیشنهادی است. خیرین به عنوان دومین زیرمجموعه موثر بر اجرا و نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش، نیروی فعال و بالقوه محسوب می‌شوند که بالفعل سازی آنها با تدوین سند جامع مشارکت خیرین که وابسته به شناسایی و معرفی زمینه‌های حضور آنها در توسعه و ترویج ورزش است مقدور می‌باشد. همچنین در نظر گرفتن مشوق‌هایی جهت افزایش قاعده حضور این قشر و راهکارخواهی در راستای جذب نظر و اراده آنها می‌تواند به تقویت این اصل کمک نماید. اجرای سیاست‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مدیون حضور جامعه به عنوان بخش مشارکت کننده خصوصی در گرو کاهش نقش تصدی‌گری اخلال گونه حاکمیتی است و این مهم در ورزش نیز می‌تواند با مشارکت دهی بخش خصوصی فعال و حقیقی با راهکارهایی نظیر تسهیل حضور، فراهم سازی جذب پایدار، در نظر گرفتن مشوق‌های مادی و معنوی، کاهش بوروکراسی اداری و تغییر رویه غلط واگذاری‌های فعلی و

الگوی پارادایمی منتج به روش گلبرگ اجرا می‌گردد. در پایان چهار معیار تناسب نظریه با داده، موثر واقع شدن، کاربردپذیری و قابلیت اصلاح نظریه (گلبرگ و هلتن^{۱۶}، ۲۰۰۷: ۷) جهت اعتباربخشی به مراحل جمع‌آوری و پیاده سازی داده‌ها استفاده گردید. همچنین به جهت دستیابی به روایی و پایایی از روش توافق دو کدگذار و نظارت متخصصان حوزه نظریه داده پرداز در مراحل اجرا استفاده شد.

جهت ممیزی پژوهش حاضر از چهار راهبرد باورپذیری^{۱۷} به معنی اینکه آیا یافته‌های تحقیق برای محقق باور پذیر است (معادل روایی درونی است) و برای باورپذیری خود محقق، یکی از مصاحبه‌ها را بعد از یک ماه دوباره کدگذاری نمود، نتایج با ضریب اسکات^{۱۸} مقایسه شد که ضریب بدست آمده ۰/۸۵ بود و نشان از نتایج قابل اتکا و باور داشت. سپس انتقال پذیری^{۱۹} (اینکه آیا انتقال استنباط از یک بستر به بستر دیگر وجود دارد (معادل روایی بیرونی)، انجام شد و لازم به ذکر است برای اعتمادپذیری و انتقال پذیری از روش تحلیل اعضای پژوهش^{۲۰} استفاده شد، در این روش، گزارش محقق از نظر صحت و کامل بودن، مطالعه و بررسی قرار گرفت، چرا که خواندن گزارش موجب می‌گردد که مشارکت کنندگان حقایق تازه‌ای به خاطر آورند یا درک جدیدی از موقعیت بدست آورند، ضمن اینکه تحلیل افراد بیرون از محدوده می‌تواند نقاط کور تحقیق را مشخص کند و این امر صورت پذیرفت و در این راستا اتکاپذیری^{۲۱} (به معنی اینکه آیا اگر کس دیگری کدگذاری کند به همین یافته‌ها می‌رسد) نیز انجام شد که مشخص می‌نماید آیا نتایج یکسان بدست می‌آید (معادل پایایی است) و در نهایت انجام تائیدپذیری^{۲۲} (به معنای تاییدپذیری میزان یافته‌های پژوهش و آیا واقعاً یافته‌ها از دل داده‌ها بدست آمده است) پیاده سازی شد. برای تائید پذیری ۳ نفر صاحب‌نظر، کدها، یافته‌ها و مدل را بررسی کردند و تمامی مراحل به صورت جز به جز ارائه شد تا متخصصان خبره نظرشان را در مورد مدل ارائه نمایند، که همگی مدل را تائید نمودند.

یافته‌های پژوهش

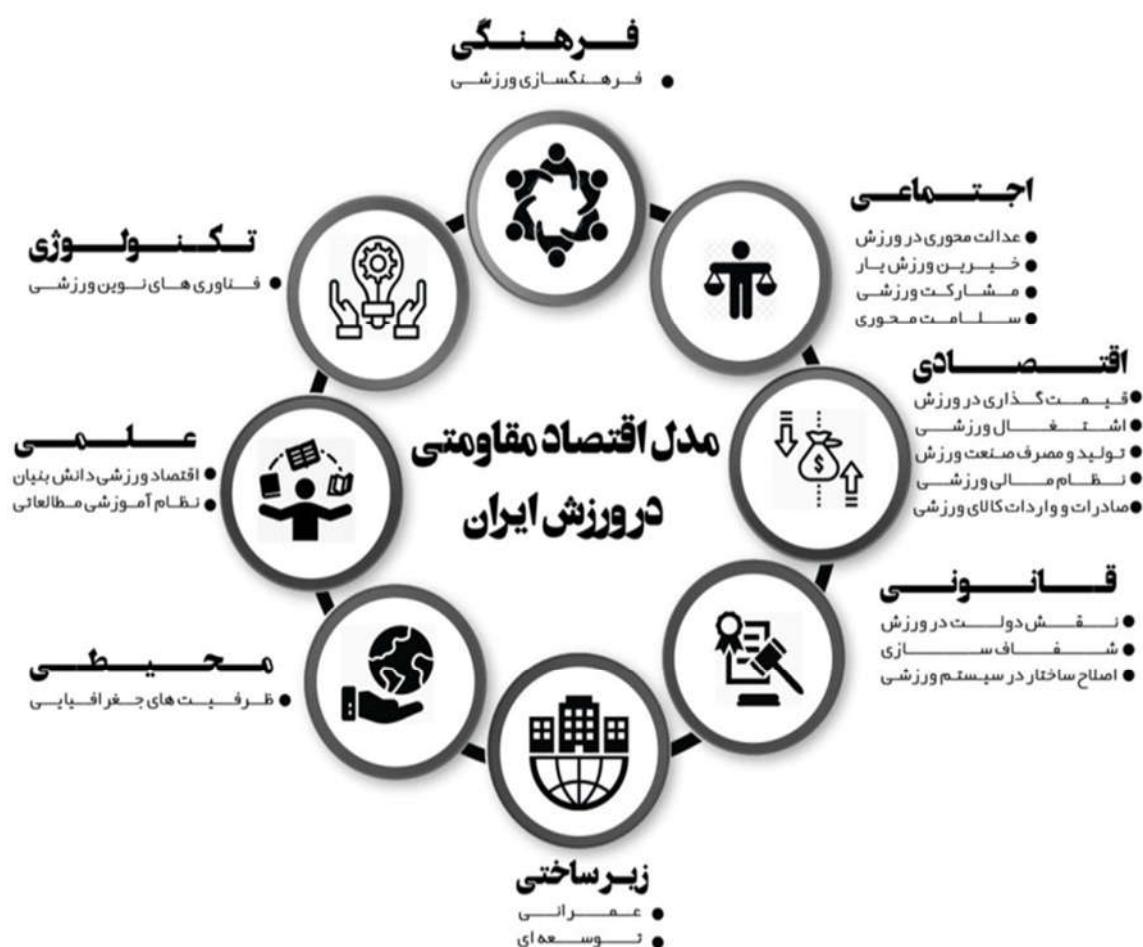
پس از بررسی مصاحبه‌ها، تعداد ۷۵۵ کد مفهوم اولیه با بررسی دقیق و محتوایی استخراج گردید. پس از آن نیز کد مفهوم

- 16 . Holton
- 17 . Ccredibility
- 18 . Scott
- 19 . Transferability
- 20 . Member Checking
- 21 . Dependability
- 22 . Confirmability

جدول ۱. مفاهیم اصلی اثرگذار بر نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران

مقوله اصلی	مقوله فرعی	کدها
اجتماعی	عدالت	عدالت طلبی در توزیع منابع، اعتبارات، زیرساختی و استعدادیابی پرهیز از نگاه تمرکزگرایی محرومیت زدایی ورزش پایدار
	خبیرین	توانایی خبیرین و داوطلبین در ساخت، توسعه، ترویج و محرومیت زدایی شناسایی، ایده پردازی و معرفی زمینه های فعال خبیرین تدوین سند جامع ترویج داوطلب گرایی و معرفی مشوق های اجتماعی
	مشارکت	تسهیل، تشویق و جذب قانونمند بخش خصوصی پایدار در زیرساخت سازی، توسعه و ترویج ورزش کاهش تصدی گری دولت در ورزش
اقتصادی	سلامت	تعیین متولی اصلی حوزه ورزش سلامت محور با رویکرد اعتباربخشی، برنامه محوری و یکپارچه سازی فعالیت ها تامین اعتبارات کمی و کیفی پایدار ورزش برای گسترش سلامت
	قیمت گذاری	تعیین متولی و مجاری قیمت گذاری در خدمت و کالای ورزشی و نظارت بر سلامت بازار ترویج ورزش ارزان، در دسترس و تجدید نظر در اقدامات گران کننده
	اشتغال	رویکردهای حمایتی تولید داخل و مروج اشتغال پایدار آموزش، تسهیل، فراهم سازی و حمایت از خوداشتغالی و کارافرینی ورزشی بسترسازی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کارافرینی و اشتغال زایی ورزشی
قانونی	تولید و مصرف	انبوه سازی تولید استاندارد و با کیفیت کالا و خدمت داخلی ورزشی زمینه سازی حمایت های مادی و معنوی داخلی از محصول ایرانی استفاده از ظرفیت های ملی، فرهنگی و بومی در هویت سازی کالای داخلی
	نظام مالی	کاهش هزینه ها و افزایش درآمدهای حوزه ورزش نظامندی سیستم مالی در راستای نظارت بر اعطا و هزینه کرد منابع مالی
	صادرات و واردات	بازاریابی بین المللی کالا و خدمت ورزشی ایرانی با کیفیت نظارت بر صادرات و واردات قانونی و هم تراز کمی سازی و کیفی سازی نیاز داخل در راستای واردات با صرفه
زیرساختی	نقش دولت	حمایت به جای تصدی در همه زیرمجموعه های فعالیتی حوزه ورزش برنامه ریزی، برنامه محوری و تعهد بر حسن اجرای دور از موازی کاری ساختاری و سازمانی ریل گذاری هدفمند استفاده از تمامی ظرفیت های انسانی، فرهنگی و بومی مشارکتی
	شفاف سازی	شفاف سازی عملکردی و مالی کلان و خرد در ورزش انتصابات شایسته و غیر سیاست زده پاسخ خواهی و فراهم سازی فضای رقابت سالم
	اصلاح ساختار	تعریف نهاد مشترک سازمان های تعامل گرا در حوزه ورزش انطباق ساختاری با نیاز و گستردگی ورزش کشور حذف تعارضات و تداخل ساختاری در مدیریت، اجرا و نظارت بر ورزش
محیطی	عمرانی	تعیین تکلیف پروژه های نیمه تمام موجود تدوین سند جامع ساخت و سازهای موثق ورزش کشور و لزوم پایبندی به آن
	توسعه ای	آینده نگاری و توسعه محوری مطلوب زیرساختی نرم و سخت تغییر مبنای فکری و معیارهای توسعه ای انطباق توسعه با اسناد کلان و اهداف بلندمدت
گردشگری	ظرفیت های جغرافیایی	تطبیق الگوهای توسعه، ترویج و عمران با ظرفیت های جغرافیایی، بومی، اقلیمی و فرهنگی هدفمندی رفتاری عرضه و تقاضای ورزش مطابق با ظرفیت ها
	گردشگری	تغییر نگاه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی به موضوع گردشگری ورزشی تدوین سند جامع ظرفیت شناسی راهبردی و معرفی گردشگری ورزشی بسترسازی و ترغیب در حیطه گردشگری ورزشی پایدار

مقوله اصلی	مقوله فرعی	کدها
	بین‌المللی	شناسایی نیاز و اصلاح روند بکارگیری نیروی خارجی با کیفیت تشخیص و استفاده از ظرفیت‌های موثر آموزش بین‌المللی شناسایی و جذب سرمایه خارجی با درایت سیاسی نهادهای بیرونی
علمی	اقتصاد دانش بنیان	تدوین سند جامع توسعه و مدیریت یکپارچه هدفمند ورزش ایران عملیاتی سازی طرح‌های دانش بنیان موجود و پیش رو
	نظام آموزشی	تقویت نظام آموزشی کارافین و ثروت آفرین تخصص‌گرایی کاربردی و علمی متناسب با نیاز روز ترمیم و اصلاح مکانیسم‌های جذب، آموزش و فارغ‌التحصیلی
	مطالعاتی	بخش بندی مطالعاتی حوزه‌های مورد نیاز کشور در دو مرحله حال و آینده آسیب شناسی ناکارآمدی مطالعات علمی ترویج بازدهی مطالعات عینی اثربخش
تکنولوژیکی	فناوری	انتقال و کاربرد فناوری روز تمرکز بر واردات تکنولوژی بجای کالا
فرهنگی	فرهنگی	تغییر نگاه اجتماعی نسبت به سیاست‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شناسایی و تحدید عناصر ضد فرهنگی حوزه ورزش کشور در راستای افزایش مقبولیت آن

شکل ۱. اینفوگراف مدل اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران

و البته در ابعاد کلان و خرد با ظرفیت رقابت پذیری با کالاهای خارجی موجود اجرایی شود و از تمام زمینه‌های ترویجی، معرفی و بازاریابی در ورزش همچون حمایت های دولتی، محبوب سازی به وسیله شخصیت ها و الگوهای اجتماعی و بهره گیری از زمینه های هویت ملی و فرهنگی در راستای عرضه، استفاده شود. خدمات، امکان دسترسی و لزوم پایداری به تعهدات پس از فروش می تواند آینده حمایت از کالا و خدمت ورزشی را مطلوب نماید. همچنین دوری از اشراف گرایی، اعتمادسازی به محصولات و خدمات داخلی می بایست یک تفکر کلان قلمداد شود و شامل حال همه افراد درگیر به دور از خودبرتربینی های برخی حوزه ها شود. نظام مالی بهره ور و اثربخش در ورزش از دیگر الزامات و راهبردهای کلان است که توصیه می نماید هزینه‌ها در همه حوزه‌ها به حداقل رسانده شود و درآمدها با شناسایی فرصت ها بطور حداکثری محقق شود. دیگر راهبردها موثر در این حوزه لزوم انطباق اعتبار با مقوله درخواست و طی فرایند کامل تخصیص ها با هزینه کردها و حصول ارزش در ورزش به طور حداکثری است و پاسخ خواهی میرم بخش نظارتی است. حمایت ها در این بخش بیان می دارد تولید، مصرف و اشتغال می‌تولد تا صادرات و واردات کشور برای هر حوزه، روال قانونی به خود بگیرد. سیاست اقتصاد مقاومتی در ورزش نیاز دارد تا در حمایت از تولید داخلی و حفظ آمدها، واردات کالاهای ورزشی و همچنین استفاده از خدمات ورزشی بیرونی مطابق با نیاز واقعی و به دور از بی‌توجهی‌ها به شرایط اقتصادی و سیاست روز کشور انجام پذیرد و مجری قانون با معرفی مسیر، مقدار و کیفیت، راه واردات زیان ده را مسدود و برخوردها را تشدید کند و از درآمد حاصل از واردات غیرقانونی توقیفی، حداکثر حمایت ها از تولید در بخش زیرساخت، توسعه و اعتبارات را رقم بزند. همچنین ظرفیت های صادرات با شناسایی بازارهای هدف و ارزشان کشور و بازسازی بین المللی و برندینگ پایدار کالا و خدمت ورزشی انجام پذیرد.

بخش سوم مدل جامع نهادینه سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش ایران با موضوع قانون به نقش موثر دولت، شفاف سازی ها و اصلاحات ساختاری و سازمانی در ورزش اشاره دارد. اثربخشی نقش دولت در این حوزه مستلزم برنامه‌ریزی ابعادی کوتاه، میان و بلندمدت با نگاه توالی فعالیت ها و سیاست‌ها در توسعه و ترویج ورزش به آحاد ملت است و پایداری به آن نیاز ضروری برنامه‌ریزی ها در تغییر دولت هاست. در این روند، دولت می‌بایست با کاهش نقش تصدی‌گری در اجرا، به مدیریت، هدایت و نظارت بر حسن اجرا

همچنین توسعه جدیدترین روش‌های واگذاری و خصوصی سازی اجرایی شود. سلامت محوری ورزش شاید یکی از مهمترین و قابل بحث ترین بعد اجرای سیاست اقتصاد مقاومتی به شمار می‌آید که نیاز دارد تا متولی اصلی حوزه سلامت ورزش ایران به طور مشخص شناسایی و مسئولیت تدوین و پیاده سازی سند جامع سلامت محوری ورزش ایران را عهده دار شود. همچنین پیشنهاد می گردد برخی از رویکردهای هزینه‌ای دولت و نهادهای وابسته به ورزش در راستای سلامت، بیش از پیش تقویت شود و این امکان توسعه ورزش سلامت محور با همکاری نهادهای بهداشت گستر در قلمرو کلان و قابل دسترس با کمترین تحمیل هزینه در جامعه و در اقصی نقاط توسعه یافته و محروم ایراد گردد.

بخش دوم به مقوله کلان اقتصادی اشاره دارد و بیان می‌دارد قیمت گذاری ها در ورزش، اشتغال و کارآفرینی، حیطه تولید و مصرف کالاها و خدمات، نظام مالی و سیاست‌های صادرات و واردات زیرمجموعه مهم این بخش هستند. قیمت گذاری ها در ورزش ایران نیازمند تعیین متولی ناظر و مجاری نظارتی، قانون جامع و همت بلند نهادهای مسئول هستند. همچنین با شناسایی عوامل دخیل در گران شدن قیمت کالاها و خدمات ورزشی می‌توان زمینه‌های عرضه متناسب با درآمدهای اجتماعی را به طور احسن مهیا نمود. اشتغال و کارآفرینی اصل جامعی است که در هر جامعه جزو ضروریات حوزه اقتصاد است. ورزش نیز با گستردگی عملکردی و فعالیتی و قلمروی بالای جذب و ترویج و تبلیغ از زمینه های فعال در افزایش نرخ اشتغال و کارآفرینی مثبت محسوب می‌شود. ورزش برای حضور موثر در امر کارآفرینی نیاز دارد تا در ابتدا بسترسازی و نگاه اجتماعی به خود اشتغالی را فراهم نماید. سپس زمینه ها، قلمروها و حیطه های متناسب در دو حوزه کالا و خدمت توسط عاملین شناسایی و به جامعه به طور مستمر معرفی گردد و حمایت‌های قانونی، مالی، معنوی و مشاوره ای را در همه مراحل در پی داشته باشد. کارآفرینی و اشتغال نیاز به آموزش جامع از سنین پایه تا تکمیلی دارد و سرفصل ها و سیاست‌های آموزش را مستعد تغییر می نماید. در نظر گرفتن اعتبارات حقیقی پایدار و دور از بوروکراسی کسل کننده اداری این مهم را به خوبی فعال می‌نماید. کارآفرینی، قیمت گذاری و حمایت‌ها در تلاشند تا فرایند تولید و مصرف کالای داخلی را با صرف الگوهای نهایت بهره وری و اثربخشی ارتقا دهند. حمایت از تولید داخل نیز بخشی است که می بایست در ابتدای مسیر با تقویت نیازسنجی، تولید بر حسب سلیقه و نیاز روز در اصل و مقدار، استانداردهای و کیفیت محوری با قیمت قابل پرداخت

اجرا تعدیل گردد و جامعه میزبان و میهمان خوبی برای ترویج گردشگری آماده شود. علوم گردشگری در سرفصل‌های موجود بالاخص ورزشی به طور جدید ارائه شود و از راهکارهایی مثل استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و منفعت‌طلبی جامعه میزبان استفاده شود. در ادامه می‌توان با ایجاد فضای فرهنگی، اجتماعی و زیرساختی مناسب رویکرد گردشگری ورزش را به عنوان یک ظرفیت صادراتی معرفی نمود. در گام بعد و در بخش بین‌الملل با توجه به پیرنگ بودن استفاده از منابع بین‌المللی در قالب نیروی انسانی ورزشی، پیشنهاد می‌گردد سازوکار انتخاب، استخدام، پرداخت و نحوه قرارداد از سلیقه‌گرایی خارج شود و در یک فرآیند کاملاً قابل پیگرد با حفظ منفعت ملی و صرفه‌جویی ارزی پیاده‌سازی شود. همچنین در جهت کاهش وابستگی به این منابع انسانی گاه می‌توان با ایجاد یا شرکت در دوره‌های انتقال دانش، برخی از این نیازها را مرتفع نمود و موارد غیرضرور را به طور موقت یا دائم حذف کرد. از دیگر مسائل قابل طرح در این بخش، نحوه نظارت و عقد قراردادهای قانونی و مالی در ورزش ایران است که ضعف علوم حقوقی به وفور احساس می‌شود و می‌توان با بکارگیری علوم حقوقی و مشاوره‌ای بین‌المللی تا میزان زیادی این ضعف را در ورزش ایران پوشش داد. در ادامه، انتظارات از کارگزاران دولت وجود دارد تا در گپ‌های بین تحریمی و حین تحریمی نهایت تلاش خود را در جذب مشارکت‌های مالی بین‌المللی در قالب سرمایه و فعالیت به کار گیرند و همچنین می‌توان به واسطه جذابیت و ظرفیت این پدیده اجتماعی از نهادهای ایرانی خارج از کشور با تشکیل کارگروه ویژه، معرفی، جذب و سرمایه‌گذاری خارجی با رویکرد مشارکت برد - برد را انتظار داشت.

بخش ششم نهادینه‌سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش با رویکردهای اقتصاد دانش بنیان، نظام آموزشی و مطالعات، اصل علمی نام گرفته است. در اقتصاد دانش بنیان، ورزش ایران برای ترفیع خود با سیاست اقتصاد مقاومتی می‌بایست یک برنامه کلان منطبق بر تغییرات جمعیتی آینده، تغییرات جغرافیایی، روندهای اقتصادی و سایر حوزه‌های موثر را فراهم نماید. در ادامه برای همراستایی نهادهای درگیر در تصمیم‌گیری و اجرای ورزش نیاز بر شناسایی ظرفیت‌های پیدای و پنهان و اعطای مسئولیت دارد.

در گام بعد یعنی نظام آموزشی، تغییر رویه آموزش محور کم‌بازده مراکز آموزشی از پایه تا تکمیلی پیرامون ورزش، راه اندازی زیر شاخه‌های رشته علوم ورزشی همانند مهندسی ورزش با هدف بهبود شرایط فنی و خدمات ورزشی، توجه به تخصص‌گرایی نظام آموزشی، تقویت مبانی فنی دانش ورزش در کنار علوم نظری و تلاش برای ایجاد بنگاه‌های اقتصادی

بپردازد و زمینه ورود بخش خصوصی، خیرین، داوطلبین و برون‌سپاری را مهیا نماید و از تمام ظرفیت‌ها به طور پایدار و آسیب‌زدا بهره‌برد. این ایفای نقش غالباً نیاز به مکانیسم‌های شفاف دارد. با توجه به گستردگی موضوع مالی ورزش به طور کلان و خرد، شفاف‌سازی مالی در این حوزه مستلزم ثبت فرایندهای مالی منظم، عزم و اراده قوی در پیگیری مطالبات مالی و پاسخ‌خواهی پس از اعطای اعتبار و برنامه‌طلبی طبق نیاز در ورزش می‌باشد. انتصابات شایسته، توانمند و به دور از نگرش‌های خاص سیاسی با رویکرد شایسته‌خواهی و شایسته‌گزینی در یک فرایند شفاف عزل و نصب مدیریتی و اجرایی، دیگر راهکار در مبحث شفاف‌سازی هاست. نتایج به وضوح نشان می‌دهد ایجاد فضای سالم، شفاف و قانونمند می‌تواند زمینه‌های قانونی حضور حداکثری و مقبولیت سیاست اقتصاد مقاومتی در هر زمینه‌ای و نیز ورزش را به دنبال داشته باشد.

بخش چهارم، فراگیری زیرساخت‌ها در تحقق نهادینه‌سازی کلان سیاست اقتصاد مقاومتی در ورزش را بازگو می‌کند اینکه دو بخش عمرانی و توسعه چگونه می‌توانند یاری‌رسان این حیطه باشند. در زمینه عمرانی، راهکار محقق‌بر اراده تعیین تکلیف پروژه‌های ورزشی نیمه تمام انبوه‌ماحصل فعالیت‌های گذشته دور و نزدیک در ایران است که با صرف هزینه‌های هنگفت همچنان با دو اثر منفی مهم ناکارآمدی و اشغال ظرفیت عمرانی جدید در جغرافیای ایران به چشم می‌خورد. سپس در راهکار دیگری توصیه می‌گردد سند جامع زیرساخت‌سازی با طی فرآیند صحیح نیازسنجی، منطق‌سازی، بومی‌گرایی و اصل تحقق اعتبار به دور از فشارهای سیاسی و منطقه‌ای تدوین گردد و در آینده، تمامی ساخت و سازهای ورزشی با در نظر گرفتن نیاز، امکان اتمام و طول مدت تکمیل مجوز اجرا اخذ نمایند. در مبحث توسعه ورزش پیرامون این سیاست اقتصادی، الزام به آینده‌نگاه توسعه محور در سه شاخه نرم‌افزاری، سخت‌افزاری و انسان‌افزاری، تغییر مبنای فکری مردم و مسئولین و جامعه نسبت به مقوله توسعه در ورزش و تطبیق اقدامات توسعه با آنچه تحت عنوان اسناد بلند مدت ایران مطرح می‌گردد پیشنهاد می‌شود.

بخش پنجم با تاکید بر ظرفیت‌های جغرافیایی، گردشگری و بین‌المللی تحت عنوان شاخصه محیطی ثبت شده است. ورزش ایران نیاز دارد بنابر اصل تنوع و تفاوت بومی، استعدادی و منابع، تمامی ظرفیت‌های جغرافیایی در امر ورزش را مدنظر قرار دهد و عرضه و تقاضای ورزش را به بومی‌سازی ورزش بر اساس این زمینه‌ها نزدیک نماید. گردشگری ورزشی دیگر اصل مهم این مقوله است و بهتر است در گام اول نگاه به مقوله اجتماعی چه در بعد قانون‌گذاری و برنامه‌ریزی و چه در

پایه سازی و نهادینه نمودن اقتصاد مقاومتی در ورزش معرفی می کند و بیان می دارد برای قبول یک سیاست، تغییر نگاه مثبت در وجه فرهنگی در دو جبهه جامعه و حکمران نیاز است. این اصل برای ارائه راهبرد به شناسایی عوامل مختلف فرهنگی در ورزش رو می آورد و توصیه می نماید یک رویکرد فرهنگی جدید با اهداف شناسایی تناسبات فرهنگی، تقویت ابعاد مثبت و تضعیف زود هنگام ضد فرهنگ ها در ورزش، نهادینه سازی را پیش خواهد برد.

لذا با توجه به اهمیت مقوله ورزش در هر جامعه و با توجه به وضعیت سیاسی و اقتصادی ایران بر این است که با حفظ و افزایش سهم ورزش در همه حوزه ها و قرار گرفتن ورزش به عنوان یک کالا در سبد خانوارها با پابندی به این اصول محقق خواهد شد. شایسته است مطرح گردد پیش از اجرای این پژوهش، مطالعات فراوانی به سبب اهمیت موضوع و نیاز بر انطباق سیاست های اقتصادی در حوزه ورزش به انجام رسیده است و هر کدام بر تفکیک و تناسب سازی قسمتی از دو بعد صنعت کالا و خدمت به طرق گوناگونی با سیاست حاضر تلاش کرده اند. اما آنچه در پژوهش حاضر پیگیری و ابراز گردید ایجاد یک دید کلی نسبت به کلان صنعت ورزش با دید راهبردی و ارایه مدل موثر زمینه ساز سیاست اقتصادی در ورزش می باشد که قابل تعمیم به حوزه های خدمت رسانی، توسعه، آموزش، محرومیت زدایی و همچنین دنبال روی از سیاست های اقتصادی اسبق حاکمیتی در ورزش ایران است.

فعال زیر نظر این مراکز از اقدامات قابل توجه پیشنهادی است. پرورش خلاقیت، تدوین سرفصل های آموزشی مورد نیاز در ورزش، مجاری در دسترس وبی پیچ و خم مورد وثوق حمایتی از ایده پردازی ها و اصلاح مکانیزم جذب در مراکز تعلیم علوم ورزشی راهکارهای جامع می باشد. در مورد مطالعات به طور کل به نظر می رسد به یک آسیب شناسی با هدف چرایی یا ناکارآمدی قابل قبول مطالعات علمی در اکثر زمینه ها نیاز است. لزوم تغییر رویکرد نظام های مجری مطالعاتی مثل دانشگاه ها و مرکز دانش بنیان که این وظیفه را بر عهده دارند می تواند کیفیت و کمیت مطالعات در همه زمینه ها و حتی ورزش را بهبود ببخشد. جنبه دیگر این اصل را می توان با بیان بومی سازی و در دسترس قراردادن مبانی علمی به روز دنیا مطابق با شرایط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مطرح نمود و مطالعات اقتصادی، باشگاه داری نوین، جذب و مشارکت و سایر کمک رسانی ها به نهادینه سازی سیاست اقتصاد مقاومتی در ورزش را در دستور کار قرار داد.

هفتمین بخش به تکنولوژی می پردازد و به طور جامع، فناوری در ورزش را امری حیاتی هم جهت با موضوع این پژوهش ابراز می نماید. این اصل اعتقاد بر لزوم استفاده از تجهیزات و فناوری های روز دنیا و داخلی سایر بخش ها در عرصه تولید و پشتیبانی کالا و خدمات ورزشی در داخل را دارد و نقش حمایتی دولت، گمرک، دانشگاه و قانون گذار را بسیار مهم تلقی می کند.

اصل هشتم فرهنگ را به عنوان یک ضرورت اجتماعی در

REFERENCES

- Amoozadeh J , Fallah V , Saffarian S .(2017). Presenting the Model of University Impact on Resistance Economics due to the Role of Cultural Infrastructure, Human Resources , Political – Social and Economic. Journal of Marine Science Education.4(2).17-32.(persian)
- Artinian BM, Giske T, Cone PH.(2009). Glaserian Grounded Theory in Nursing Research. Trusting Emergence: Springer Publishing Company.
- Danaee Fard H, Alvani SM, Azar A.(2015). Quantitative research methodology in management: a comprehensive approach, 1nd Ed Tehran: Saffar Publication. 71-134. (persian)
- Dousti M, Darvishi A, Bagherian B.(2016). Economic Barriers To The Development Of Coastal Sports Case Study: Central Part Of Mazandaran Province. Journal of Marine Science Education. 3(7), 17-30. (persian)
- Eydelkhani Y, Akhavan P & Atashgah R .(2017). A Model of Knowledge Management Process Impact on Resistive Economy in Islamic Republic of Iran (Ansar Bank Case Study) (October 2, 2017). Journal of Emergency Management, Vol. 5, No. 2. 65-76, 2016. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3046425>. (persian)
- GHiamie rad A .(2006).the Study of Marketing Approaches to Promote and Develop Sport Fields in Iran . Journal of Harekat.39.75-92. (persian)
- Glaser BG(2008). Conceptualization: On theory and theorizing using grounded theory. Int J Qualit Method.1(2): 22-38.
- Glaser BG, Holton J.(2007). Remodeling grounded theory, Historical Social Research/Historische Sozialforschung. Supplement.; 19(32):47- 86.
- Haan, M.; Koning, R.H. & Witteloostuijn, A. V.

- (2002). Market force in European Soccer, This paper was prepared for the Dutch Conference on Market regulation.
- Hoekman, M. J., Schlenker, N., & Welty-Peachey, J. (2018). Re-engaging local youth for sustainable sport-for-development. *Sport Management Review*. Elsevier, Available online 17 September 2018, <https://doi.org/10.1016/j.smr.2018.09.001>.
- Heshmati Molaee H.(2015). Normative Roots in Resistance Economics. *Journal of Ravand*.22(17).169-192. (persian(
- Javani V.(2018). Explaining the Basics of Implementing Resistance Economics in the Sports Industry. *Journal of Sport Management*. 10(3), 580-567. doi: 10.22059/jsm.2019.210486.1661. (persian(
- Jones M, Alony I.(2011). Guiding the use of Grounded Theory in Doctoral studies—an example from the Australian film industry. *International Journal of Doctoral Studies*; 6(N/A), 95- 114.
- Kaghazian S , Naghdi Y , Forgi Rastaghi B.(2014). Impact of Sports Facilities on Economic Growth of Selected Countries . *Journal of Development Economics and Planning*.3(2).33-46.(persian(
- Kalashi, M.(2014). Analysis of the Role of Sport in the Growth and Development of the Islamic Republic of Iran. M.Sc. in Shahid Beheshti University. (persian(
- Khazaei, A., Honari, H., & Shahlaee Bagheri, J. (2018). Identify the Challenges of Implementing the Resilient Economy in The Country's Sport Industry. *Sport Management Studies*, 10(49), 59-)
Doi: 10.22089/smrj.2017.4610.1886. (persian(
- khodadadkashi F , Karimnia E.(2016). The Impact of Economic and Social Factors on Countries' Sport Success in the Olympic Games(1996-2012).*Journal of Economic Modeling Research*.7(25).44-60. (persian(
- Marlene A. Dixon; Arden J. Anderson; Robert E. Baker; Pamela Hudson Baker; Craig Esherick.(2019). Management in sport for development: examining the structure and processes of a sport diplomacy initiative.*International Journal of Sport Management and Marketing (IJSMM)*, Vol. 19, No. 3/4. DOI: 10.1504/IJSMM.2019.099787.
- Milani , G.(2015). Resistance Economics and National Self-Esteem, Opportunities and Challenges. *Economic Journal of Economic Issues and Policies*.15(7-8)5-22. (persian(
- Montazar, M. H. (2016). Resistance economy and ways to achieve this goal, *international journal of humanities and cultural studies*, <https://www.ijhcs.com/index.php/ijhcs/article/viewfile/2900/2859.2685-2690>. (persian(
- Nazari, R. Haddadi S. (2018). The Effect of Quality of Services on Customer Satisfaction and Loyalty and Promoting the Strategic Position of Private Club Clubs: Providing Model. *New Approaches to Sport Management*, 5(17): pp. 56-45. (persian(
- Nazari, R. Mokhtari, M. (2019). Presentation of the brand elements of the brand of professional football clubs based on the brand value of the customers. *Management and development of sports*. 7(4):pp. 71-80. (persian(
- Nazari, R. Qavami Komala F. (2018). The Effect of Brand Credit on Brand Branding Strategy to Promote Brand Strategic Position: Case Study of Sepahan Club of Isfahan. *Applied Research in Sport Management*, 6(1): pp. 71-61. (persian(
- Park, Seong-Hee, Mahony, Daniel F, Kim, Yukyoun, & Do Kim, Young. (2015). Curiosity generating advertisements and their impact on sport consumer behavior. *Sport Management Review*, 18(3), pp 359-369.
- Roozitalab GH.(2016). Investigating the Relationship Between Environmental Variables and Entrepreneurship. *Management and Entrepreneurship Studies*.2(1).23-32. (persian(
- Rostamzadeh P, Sadeghi H, Assari A, Yavary K. The Effect of Government Investment inSports on Economic Growth in Iran. *QJER*. 2015; 14 (4) :177-210. (persian(
- Schlenker, N., & Adair, D. (2014). Sport-for-development: The emergence and growth of a New genre. In N. Schlenker, & D. Adair (Eds.), *Global sport-fordevelopment: Critical perspectives* (pp. 3–11). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Seyfloo S.(2014). Resistive Economy : economic Non-executive Defense Strategy . *Journal of Defense Policy*.22(3).53-88. (persian(
- SHoormig z , Sedghi SH , Talchi H.(2014). Identifying the Underlying Factors Affecting the Information Seeking Behavior of Users Interacting with the Visual Search Option at Abesco Database: A Grounded Theory Study . *journal of Human and Information Interaction*.1(3).225-234. (persian(
- Seyfi, S & C Hall, M. (2018): International sanctions, tourism destinations and resistive economy, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, DOI: 29.1080/19407963.2018.1482305. (persian(
- Spaaij, R., Knoppers, A., & Jeanes, R. (2019). “We want more diversity but...”: Resisting diversity in recreational sports clubs. *Sport Management Review*.
- Szirmai, A., Naudé, W., & Goedhuys, M. (2011). *Entrepreneurship, innovation and economic development*, Oxford University Press.

- Szymanski, S., & Zimbalist, A. (2016). Sports, Economics of. The New Palgrave Dictionary of Economics, pp 1.
- Van Bergeijk, P. A. G., Brakman, S., & Marrewijk, C. V. (2016). Heterogeneous economic resilience and the great recession's world trade collapse, Papers in Regional Science, 1-10, doi:10.1111/pirs.12279.
- Woolf, J. (2008). competitive advantage in the health and fitness industry: Developing service bundles. sport management review, 11, pp:51-75.
- Zhang, J.J., Pitts, B.G. and Kim, E. (Eds) (2017), "Introduction: sport marketing in a globalized marketplace", Contemporary Sport Marketing: Global Perspectives, Routledge, London, pp. 3-20.

